

JUDr. Anton Blaha, CSc.

Advokát, publicista, spisovateľ, intelektuál a filantrop, absolvent Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave (1959). Do advokácie vstúpil ako advokátsky koncipient 22. septembra 1959 (Advokátska poradňa č. 2 v Bratislave), po zložení advokátskej skúšky v roku 1963 sa stal členom Krajského združenia advokátov Bratislava s miestom výkonu advokátskej praxe v Advokátskej poradni č. 1 v Bratislave. Zároveň pôsobil ako vedúci odborný referent na vtedajšom Ústredí československej advokácie, v Slovenskom výbore v Bratislave. Od roku 1970 pôsobil na Národnom výbore hlavného mesta Bratislavy, na Úrade vlády a do advokácie sa vrátil v novembri 1986, kedy bol konferenciou advokátov zvolený za predsedu Ústredia slovenskej advokácie.

Výraznou mierou sa zaslúžil o výstavbu budovy Domu právnych služieb (dnes sídla Slovenskej advokátskej komory), prijatie ponovembrového zákona o advokácii a vybudovanie základov modernej slovenskej advokácie.

Po vzniku Slovenskej advokátskej komory zastával funkcie jej prvého predsedu a neskôr (v rokoch 1990 – 1997) podpredsedu, dnes je členom skúšobnej komisie pre advokátske skúšky (od roku 1986 doteraz) a členom Pracovnej komisie pre históriu advokácie (od jej vzniku). V súčasnosti pôsobí ako advokát v Bratislave.

Zo životopisu

Anton Blaha sa narodil 22. apríla 1934 v Čadci. Od roku 1945 študoval na gymnáziu v Žilíne a po zriadení prvého gymnázia na Kysuciach pokračoval v Čadci, kde aj v roku 1953 zmaturoval. Po úspešných prijímacích pohovoroch v roku 1953 začal študovať na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V školskom roku 1953 – 1954 bol ocenený ako najlepší študent.

Ako poslucháč 3. ročníka, v januári 1956, organizoval petíciu proti diskriminácii právnikov a práva a rušeniu vojenskej prípravy. Bol autorom petície z januára 1956 prezidentovi Československa, ktorú odvážne podpísalo viac ako 8 vysokoškolákov z Právnickej fakulty. Organizoval a zúčastňoval sa na protestných schôdzach

študentov na fakulte aj v Bratislave a spoluorganizoval celobratislavský študentský majáles, ktorým 12. mája 1956 vyvrcholili študentské udalosti a Pyžamová revolúcia. Bol zvolený za člena celobratislavského študentského deklaračného výboru, ktorý mal riadiť ďalšie kroky Pyžamovej revolúcie. Prišli však prázdniny a po nich sankčné opatrenia. Dekanát mu najskôr oznámil, že mu – hoci splňal všetky kritériá, nepridelí ubytovanie v internáte, neskôr, na schôdzke Socialistického zväzu mládeže (SZM) ho spolužiaci z tejto organizácie vylúčili, po čom nasledoval disciplinárny trest, prerušenie štúdia a jednoročná prax vo výrobe. Nemohol však získať zamestnanie ani ako robotník, až na intervenciu ho prijali do Československej plavby dunajskej ako prístavného robotníka a odchádzal z nej ako zaučený strojní zámočník. Celý priebeh bratislavského protestu študentov v prvom polroku 1956 zaznamenal v spomienkach priamych účastníkov a historikov v publikácii *Pyžamová revolúcia* (2007). Rebélia študentov zo začiatku roku 1956 v Bratislave a súbežne v Prahe patrí v tomto období k najvýznamnejším protestom vo vtedajšom Československu mládeže proti dogmatizmu a totalite vtedajšieho systému.

Fotografia z čias nástupu na koncipientsku prax

V roku 1957 ho opätovne prijali na fakultu a pokračoval v štúdiu, ktoré ukončil v roku 1959 promóciou. Bol asi jediným vysokoškolákom, ktorý bol vylúčený zo SZM a ukončil vysokoškolské štúdium. Nastúpil do advokácie, kde pracoval až do roku 1970.

Počas praxe prednášal na Právnickej fakulte UK a Ekonomickej univerzite. Bol členom katedry pracovného práva Právnickej fakulty UK a z podnetu jej vedúceho prof. F. Mestitza bol prijatý na externú aspirantúru, ktorú ukončil v roku 1982. Absolvoval dva komparatistické semináre práva v Taliansku. Ako spoluautor sa podieľal na vysokoškolských učebných textoch pre právnikov a ekonómov a bol spoluautorom prvej učebnice pracovného práva na Slovensku. Bol členom celoštátnych československých študijných advokátskych orgánov, prednášateľom na seminároch a spoluautorom prvého komentára k Zákonníku práce pre advokátov v celom Československu. Bol členom stálej pracovnej skupiny Legislatívnej rady ČSSR a neskôr od roku 1986 členom Legislatívnej rady vlády SR až do roku 1990. Stal sa aj členom vedeckej rady Právnickej fakulty UK.

V rokoch 1970 až 1972 bol najskôr vedúcim kancelárie primátora mesta Bratislava a neskôr od roku 1972 do roku 1986 odborným poradcom na Úrade vlády Slovenskej republiky.

V roku 1986 bol zvolený na návrh advokátov (JUDr. I. Friedl a ďalší) za predsedu Ústredia slovenskej advokácie. Sústredil sa na zlepšenie postavenia advokátov.

Zabezpečil zvýšenie počtu advokátov, ktoré bolo najvyššie od roku 1950, aj zlepšenie ich odmeňovania. Bol iniciátorom a zodpovednou osobou za výstavbu tzv. Domu služieb advokátov. Získal od spojov budovu s pozemkom, musel zabezpečiť vystaňovanie učilišťa z vedľajšej budovy, ktorú bolo tiež potrebné asanovať a získať pre nich priestory a získať od magistrátu cca 8 bytov pre nájomníkov, ktorí tam bývali. JUDr. Erben a F. Blanár tajne vypílili stromy, ktoré boli na dvore a stavenisko bolo temer pripravené. Po súhlase a opakovanej žiadosti o odpustenie dane z obratu na ministerstve financií získal finančné prostriedky a tiež zado-

Rok 1986 – návrat do advokácie

vážil súhlas Slovenskej plánovacej komisie v čase, keď platil zákaz stavieb administratívnych budov. Preto sa stavba volala Dom právnych služieb, lebo mala slúžiť advokátom na poskytovanie právnych služieb a tak pomimo tam mala sedieť aj budúca komora. Ministerstvo financií priaznivo reagovalo na žiadosť advokátov a s podporou rokovani s I. námestníkom ministerstva financií Ing. F. Valaškom, odpustilo advokátom daň z obratu počas dvoch rokov (cca 6 – 7 mil. korún). Ďalší potrebný limit devízových prostriedkov vybavil JUDr. Blaha na plánovacej komisii, a to cca 1 250 000 Kčs na vybudovanie tepelnej prípojky pre vykurovanie budovy z Onkologického ústavu. Bez takýchto rokovaní by sa nebolo podarilo stavbu začať ani dokončiť. Stavebné povolenie získala advokácia posledný možný termín, aby mohla byť zaradená do plánu a mohol ju prevziať dodávateľ 31. decembra 1987. V tom roku sa začala aj stavba dnešnej budovy Slovenskej advokátskej komory. Jej výstavbu zabezpečovali Pozemné stavby Nitra.

Po novembri 1989 navrhol ihneď zvolať schôdze bývalých Krajských združení advokátov, ktoré sa konali ešte v roku 1989, voľbu nových funkcionárov advokátskych orgánov a zvolanie konferencie všetkých advokátov Slovenska, teda nielen delegátov, ako to stanovoval zákon. Predsedníctvo jeho návrhy odsúhlasilo, rovnako aj rehabilitáciu a prijatie do radov advokácie všetkých advokátov, ktorí boli minulým režimom poškodení. Konferencia všetkých advokátov ho v januári 1990 znova zvolila za predsedu, vyslovila mu plnú dôveru a poverila ho vypracovaním nového zákona o súkromnej advokácii, na príprave ktorého sa podieľal široký

okruh advokátov. V roku 1990 sa stal členom Legislatívnej rady slovenskej vlády. S podporou vlády porozumenia a rekonštruovania SNR mnohých advokátov presadil schválenie vládneho návrhu o súkromnej advokácii v príslušných orgánoch a nakoniec aj v SNR 27. apríla 1990 s účinnosťou od 1. júla 1990. Bol to najvýznamnejší akt v živote modernej slovenskej advokácie v 20. storočí.

Po prechode na samostatný výkon advokácie sa stal prvým predsedom Slovenskej komory advokátov. Od roku 1990 do roku 1997, keď sa vzdal funkcie, bol podpredsedom Slovenskej advokátskej komory. Od roku 1986 doteraz je predsedom jednej zo skúšobných komisií pre advokátske skúšky a členom Pracovnej komisie pre históriu advokácie. Bol zakladateľom Nadácie slovenskej advokácie.

V roku 1990 založil súkromnú advokátsku kanceláriu spolu s JUDr. Pavlom Erbenom.

JUDr. Anton Blaha publikoval v odborných časopisoch, najmä v *Bulletine slovenskej advokácie*, v *Literárnom týždenníku*, v *Kysuciach*, *Novom slove* a ďalších justičných časopisoch. V roku 1982 obhájil vedeckú hodnosť kandidáta právnych vied. Je spoluautorom a autorom početných publikácií, najmä z oblasti pracovného práva. Okrem toho vydal diela z oblasti literatúry faktu – *Osobnosti Kysúc* (2004), *Pyžamová revolúcia* (2007) o študentskej revolte v roku 1956, aj knihu literárnych esejí *Nepíš to, otec* (2008) a *Rád vám protirečím* (2012), ktoré obsahujú esejistickú odozvu na aktuálne právne a spoločenské problémy spoločnosti. V roku 2013 vydal knihu rozhovorov *Rád sa pýtam, aj počúvam*, ktorá obsahuje odpovede troch prezidentov a mnoho významných osobností slovenského verejného života.

Z bibliografie JUDr. Anton Blahu:

Vysokoškolské skriptá, Vysoká škola ekonomická v Bratislave, Obchodná fakulta
Československé pracovné právo pre ekonómov – autor
Edičné stredisko VŠE v Bratislave, 1972, 130 s. Skl. č.: 1453, číslo: 85-040-72

Vysokoškolské skriptá, Právnická fakulta Univerzity Komenského:
Československé socialistické pracovné právo – osobitná časť – spoluautor
Zostavovatelia: Mim. prof. JUDr. Jaroslav Filo, CSc., JUDr. Anton Blaha, JUDr. Viktor Buša, JUDr. Viera Jančinová, JUDr. Alexej Mydlík, JUDr. Milan Profant, JUDr. Albin Žila, JUDr. Miroslav Freund, CSc. a doc. JUDr. Juraj Kolesár, CSc.
Univerzita Komenského v Bratislave, 1978, 240 s. Číslo: 85-459-78

Československé pracovné právo – spoluautor

Zostavovatelia: prof. JUDr. Jaroslav Filo, CSc., JUDr. Anton Blaha, JUDr. Miroslav Freund, JUDr. Viera Jančinová, JUDr. Juraj Kadlec, doc. Ing. Jan Kovářik, CSc., JUDr. Alexej Mydlík, CSc., doc. JUDr. Jarmila Pavlátová, CSc., JUDr. Milan Profant
Vydavateľstvo Obzor, n.p., Bratislava, 1981, 624 s.

Číslo publikácie: 2731; Číslo: 65-037-81 a 735-21-85/1

Osobnosti Kysúc – spoluautor, vedúci autorského kolektívu

Zostavovatelia: doc. PhDr. Mária Bátorová, DrSc., JUDr. Anton Blaha, Mgr. Scarlet Ďurná, PhDr. Milan Gacík, MUDr. Ivan Hudec, Dušan Mikolaj, prof. MUDr. Rudolf Moravec, DrSc., Mgr. Ján Podmanický, Mgr. Katarína Tomanová-Šulgánová, Mgr. Peter Cabada, Mgr. Rastislav Hajnoš, PhDr. Augustín Maťovčík, DrSc., PaedDr. Pavol Parenička, CSc.

Vydavateľstvo Michala Vaška 2004, 390 s. ISBN: 80-7165-441-8

Advokát pred Európskymi súdmi (2005) – zostavovateľ a spoluautor

Zostavovatelia: doc. JUDr. Ján Svák, CSc., JUDr. Anton Blaha, JUDr. Július Fíger, Mgr. Marica Pecníková, Mgr. Eliška Kuteničová, LL.M., doc. JUDr. Ladislav Balcko, PhD.

Poradca podnikateľa, spol. s r. o. 2004, 416 s. ISBN: 80-88931-30-4

Pyžamová revolúcia – spoluautor, vedúci autorského kolektívu

Zostavovatelia: A. Blaha, J. Čomaj

Vydavateľstvo NEBOJSA 2007, 185 s. ISBN: 978-80-969108-7-8

Nepíš to otec – autor

Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, spol. s r. o. 2009, 240 s.
ISBN: 978-80-8061-357-0

Rád vám protirečím – autor

Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, spol. s r. o. 2012, 178 s.
ISBN: 978-80-8061-641-0

Rád sa pýtam, aj počúvam – autor

ŠPORT PRESS, spol. s r. o. 2013, 312 s. ISBN: 978-80-85742-44-2